

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudkyň JUDr. Jitky Hroudové a JUDr. Evy Rybářové v právní věci žalobce: **J.H.**, zast. Ing. Josefem Ježkem, daňovým poradcem, se sídlem Na Pankráci 1618/30, Praha 4, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13.1.2014, č.j. 825/14/5000-14401-705264,

t a k t o :

I.Rozhodnutí žalovaného ze dne 13.1.2014, č.j. 825/14/5000-14401-705264, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II.Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15.342,-Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí ze dne 13.1.2014, č.j. 825/14/5000-14401-705264, kterým Odvolací Finanční ředitelství zamítlo odvolání žalobce proti platebnímu výměru na daň z darování vydaného Finančním úřadem pro hlavní město Prahu – Územní pracoviště pro Prahu 7 (dále jen „správce daně“) ze dne 4.7.2013, č.j. 3405663/13/2007-24400-104296 na částku 66.472,-Kč. Správce daně odůvodnil platební výměr tím, že žalobce dohodou o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví převedl svůj spoluvlastnický podíl (id.1/2) k bytové jednotce, ke společným částem bytového domu a pozemku v k.ú. Holešovice na N.J., která se dle dohody bezúplatně stala výlučným vlastníkem předmětných nemovitostí a zavázala se předčasně splatit bance z vlastních prostředků úvěrový dluh, který vázne na těchto předmětných nemovitostech. Správce daně vyměřil darovací daň nabyvatelce nemovitostí N.J., přičemž základem daně je cena majetku, která je předmětem této daně, snížená o prokázané dluhy, které se váží k předmětu daně.

Správce daně vyměřil darovací daň také žalobci s tím, že nabytí majetek na základě předmětné dohody o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví; majetkem pro účely daně jsou nejen nemovitosti a movité věci, ale i jiný majetkový prospěch. Správce daně považuje za jiný majetkový prospěch situaci, kdy dle předmětné dohody o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví žalobce bezúplatně převedl na N.J. svůj spoluvlastnický podíl na nemovitostech a N.J. převzala dluh váznoucí na předmětných nemovitostech s tím, že se žalobce nadále na tomto dluhu již podílet nebude. Žalobce tímto nabytí jiný majetkový prospěch, který podléhá zdanění daní darovací, přičemž základ daně stanovil z poloviny zůstatku hypotečního úvěru, tj. z poloviny částky, kterou uhradila bance N.J. jako předčasné splacení celého úvěru.

Žalobce se žalobou domáhá zrušení napadeného rozhodnutí, a to pro jeho nezákonnost a také z důvodu formálních vad řízení. Současně se žalobce domáhá také zrušení platebního výměru správce daně I. stupně.

Žalobce namítal, že předmět daně darovací v daném případě nevznikl. Správce daně nebyl oprávněn stanovit předmět daně darovací podle § 6 odst. 1 písm. b) zák. č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani darovací“). Žalobce na základě dohody nezískal vyšší hodnotu na společném majetku, než měl před uzavřením dohody, nezískal jiný majetkový prospěch. Žalobce nesouhlasí s názorem žalovaného, že došlo k převzetí dluhu podle § 531 obč.zák., neboť N.J. byla k úhradě závazku povinna jako solidární dlužník po dobu platnosti úvěrové smlouvy.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. K výše uvedeným žalobním námitkám žalovaný nejprve podotýká, že má za to, že jak postup správce daně, tak jeho byl v souladu s právními předpisy a rovněž daň darovací byla žalobci zákonně vyměřena a ve správné výši. S námitkou žalobce, že k převzetí dluhu N.J. nemohlo dojít, jelikož ta byla k úhradě závazku povinna jako solidární dlužník, nelze souhlasit. V odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že pokud solidární dlužník splní dluh sám, je oprávněn podle § 511 odst. 3 obč.zák. požadovat od ostatních solidárních spoludlužníků náhradu podle výše jejich podílů, jelikož za ně plnil to, co připadalo na jejich podíl nebo co by byli povinni plnit sami. Tím tedy žalobci vznikl majetkový prospěch. Žalovaný vychází z rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 5Afs 123/2005-44 ze dne 28.2.2007, z jehož závěrů vyplývá, že majetkový prospěch má i ten, za nějž bylo plněno, co po právu měl plnit sám. Předmět daně v daném případě tedy vznikl, a to ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) zákona o dani darovací, jelikož žalobci vznikl majetkový prospěch z převzetí dluhu N.J. Tento majetkový prospěch žalobce se přitom rovná celkové výši neuhrazeného úvěrového dluhu snížené o částku dosud neuhrazeného dluhu, a to ve výši podílu, který na dárce připadá, tj. o polovinu z částky 1.899.196,39 Kč. Základ daně byl na základě výše uvedeného stanoven ve výši 949.600,-Kč. Žalovaný zastává názor, že dohoda podle § 141 obč.zák. vždy obsahuje dva relativně samostatné právní úkony, tj. samotné zrušení podílového spoluvlastnictví a vzájemné vypořádání. Oba z těchto právních úkonů jsou přitom způsobitelné založit vznik předmětu daně darovací. Zrušením podílového spoluvlastnictví, jehož obsahem bylo darování ideální poloviny předmětných nemovitostí N.J., vznikl předmět daně darovací podle § 6 odst. 5 zákona o dani darovací. Vzájemným vypořádáním, jehož obsahem bylo převzetí dluhu žalobce N.J., vznikl předmět daně darovací podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona o dani darovací, jelikož žalobci tím vznikl majetkový prospěch.

Ze správního spisu vyplývá, že dne 11.1.2012 uzavřeli žalobce a N.J., bytem X, dohodu o zrušení podílového spoluvlastnictví a o vypořádání vzájemných majetkových poměrů. Obsahem této dohody bylo zrušení podílového spoluvlastnictví k bytové jednotce č. X na pozemku p.č. 743, souvisejícího spoluvlastnického podílu o velikosti 610/33230 na společných částech budovy X a souvisejícího spoluvlastnického podílu o velikosti 630/33230 na pozemku X, zastavěná plocha a nádvoří, vše zapsáno na LV č. 2035 a LV č. 1061, katastrální území Holešovice, obec Praha (dále jen „předmětné nemovitosti“). V dohodě je uvedeno, že žalobce bezúplatně převádí svůj spoluvlastnický podíl o velikosti ideální 1/2 k bytu a příslušným spoluvlastnickým podílům na společných prostorách budovy a pozemků na N.J. Současně bylo ujednáno, že N.J. předčasně splatí zůstatek úvěrového dluhu ve výši 1.899.196,39 Kč, který vázl na předmětných nemovitostech. Úvěrová smlouva o poskytnutí úvěru do výše 2.009.880,-Kč byla uzavřena dne 21.12.2006 mezi Raiffeisenbank a.s. na jedné straně a N.J. a J.H. na straně druhé. Podle čl. IV dohody o zrušení podílového spoluvlastnictví a vypořádání vzájemných majetkových poměrů vyplývá, že N.J. dne 27.12.2011 u banky podala žádost o úhradu celého zůstatku úvěru. Banka ve svém sdělení ze dne 27.12.2011 informovala žadatelku o předčasném splácení hypotečního úvěru, ve kterém uvedla podmínky pro předčasné splacení úvěru a zánik pohledávky. Výše pohledávky pro realizaci předčasné splacení úvěru k datu 18.1.2012 činí 1.899.196,-Kč, částku je nutné složit do 13.1.2012, poté banka do 30 pracovních dnů vystaví potvrzení o zániku pohledávky. V čl. IV odst. 2 dohody je prohlášení N.J., že předčasné splácení úvěru zajistí zčásti ze svých vlastních finančních prostředků a dále ve výši 1.500.000,-Kč prostřednictvím nového úvěru na základě nové úvěrové smlouvy se spol. Česká spořitelna, a.s. Nová úvěrová smlouva bude uzavřena mezi Českou spořitelnou, a.s. a N.J. V odst. 3 tohoto článku účastníci dohody konstatují, že N.J. uhradí-li celý zůstatek úvěru a banka na základě toho vystaví potvrzení o zániku pohledávky a o zániku zástavního práva zřízeného k zajištění úvěru bude tím realizováno vyvázání žalobce z úvěrové smlouvy, a ten nebude mít vůči bance z titulu úvěrové smlouvy žádných závazků, resp. zaniknou závazky vůči bance z titulu úvěrové smlouvy jak žalobci, tak N.J.

Vklad práva do katastru nemovitostí byl na základě dohody o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví povolen rozhodnutím Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu sp. zn. V 5561/2012-101 a v katastru nemovitostí zapsán dne 19.3.2012. Právní účinky vkladu vznikly dnem 10.2. 2012.

Žalobce v zákonem stanovené lhůtě nepodal daňové přiznání k dani darovací, a to ani po výzvě správce daně ze dne 2.11.2012, č.j. 206749/12/007960104296, která byla žalobci doručena dne 30.11.2012. Žalobce se dne 12.12.2012 dostavil ke správci daně, kde mu bylo podáno vysvětlení k povinnosti podat daňové přiznání k dani darovací, zejména mu bylo sděleno, že na základě dohody mu vznikl jiný majetkový prospěch, který podléhá zdanění daní darovací. V reakci na toto sdělení bylo správci daně doručeno podání ze dne 16.3.2013, ve kterém žalobce uvedl, že názor správce daně není ve vztahu k dané věci správný a dále uvedl argumenty, ze kterých dovozuje, že předmět daně darovací v dané věci nevznikl. Správce daně následně vyměřil žalobci daň darovací, přičemž základ daně stanovil z poloviny zůstatku hypotečního úvěru, tj. z poloviny částky, kterou uhradila bance N.J. jako předčasné splacení celého úvěru. Daň darovací byla žalobci vyměřena platebním výměrem ze dne 4.7.2013, č.j. 3405663/13/2007-24400 104296 ve výši 66.472,-Kč dle zákona o dani darovací a podle § 145 odst. 1 ve spojení s § 98 a § 147 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Platební výměr byl žalobci doručen dne 8.7.2013. Proti platebnímu výměru podal žalobce odvolání a namítal, že daň darovací mu byla vyměřena nesprávně, jelikož předmět daně darovací v daném případě nevznikl. Žalovaný o odvolání rozhodl svým

rozhodnutím ze dne 13.1.2014, č.j. 825/14/5000 14401-705264 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadené rozhodnutí správce daně změnil, a to tak, že uznal žalobcovu námitku týkající se toho, že daň nebyla stanovena podle pomůcek, ale na základě dokazování. V ostatním ponechal výrok odvoláním napadeného rozhodnutí beze změny a žalobcovo odvolání ze dne 15.7.2013 zamítl. Žalovaný uvedl ve své argumentaci, že pro vyměření daně darovací žalobci (dárce) je důležité, jestli s darem nemovitosti přebírá obdarovaný dluh, který je povinen platit.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Věc soud posoudil takto:

Žalobní námitky, že žalobce na základě dohody o vypořádání podílového spoluvlastnictví nezískal vyšší hodnotu na společném majetku, než měl před uzavřením dohody a dohodou o převzetí závazku N.J. nezískal jiný majetkový prospěch, a proto předmět daně darovací v daném případě nevznikl, jsou důvodné. Rovněž je důvodná námitka žalobce, že správce daně nerespektoval vůli smluvních stran vyjádřenou v této jejich dohodě o vypořádání.

Podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) zákona o dani darovací, předmětem daně darovací je bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu, a to jinak než smrtí zůstavitele. Majetkem pro účely daně darovací se rozumí nemovitosti, movitý majetek a jiný majetkový prospěch.

Žalobce a N.J. jako podíloví spoluvlastníci se dohodli ve smyslu ustanovení § 141 zák. č. 40/64 Sb., v platném znění, občanský zákoník (dále jen „obč.zák.“) na zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví tak, že spoluvlastnictví k předmětným nemovitostem zrušili a žalobce svůj podíl na předmětných nemovitostech v rozsahu id. ½ převedl na N.J., která se zavázala ve vztahu k žalobci, že zajistí předčasné splacení úvěru od společnosti Raiffeisenbank a.s. z vlastních prostředků a svým novým úvěrem.

Ve skutečnosti, že žalobci odpadla povinnost k úhradě dluhu, tedy k budoucímu plnění, které by jinak představovalo snížení hodnoty jeho majetku, protože se k úhradě dluhu dohodou o vypořádání podílového spoluvlastnictví k předmětným nemovitostem zavázala N.J., správní orgány spatřují majetkový prospěch žalobce, který je ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) zákona o dani darovací předmětem daně darovací.

Zákon o trojdani pojem „jiný majetkový prospěch“ nedefinuje. V obecné poloze lze souhlasit s tím, že za jiný majetkový prospěch nelze považovat jen navýšení majetku, ale i situaci, kdy je určitý subjekt zbaven povinnosti, které ve svém důsledku představuje snížení jeho majetku. Za „jiný majetkový prospěch“ lze tedy považovat i situaci, kdy je jiným subjektem plněna povinnost uhradit dlužnou částku, takže dlužníkovi samotnému odpadne povinnost dluh uhradit, tedy odpadne povinnost snížit v budoucnu svůj majetek. Uvedený závěr ostatně vyplývá i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28.2.2007, č.j. 7 Afs 123/2005-44, na který odkazuje i žalovaný.

To, co bylo výše uvedeno, však platí jen v poloze obecné. Při posuzování otázky, zda lze postupovat podle uvedené úvahy i v případě žalobce je nutno posoudit, zda skutkové okolnosti této věci postup podle této úvahy připouští.

Podle názoru soudu tomu tak není. V daném případě jde o skutkově odlišnou situaci od té, která byla předmětem řízení, v níž byl vydán zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.2.2007, č.j. 7 Afs 123/2005-44 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30.6.2005, č.j. 31 Ca 264/2004-14, kde byla řešena otázka klasického darování a související převzetí dluhu. V této věci došlo k vypořádání spoluvlastnických vztahů, když N.J. se stala výlučným vlastníkem dosud „společného“ bytu a společných prostor budovy a pozemků a z tohoto titulu se zavázala uhradit dluh, který ze společné hypotéky vázl na těchto nemovitostech.

Podle čl. V odst. 1 dohody o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví žalobce převádí svůj spoluvlastnický podíl k předmětným nemovitostem o velikosti id. $\frac{1}{2}$ bezúplatně na N.J., která tento podíl k nemovitostem přejímá do svého výlučného vlastnictví, a stavá se výlučnou vlastnící předmětných nemovitostí. Podle čl. IV odst. 2 dohody se N.J. zavazuje ve vztahu k žalobci, že zajistí předčasné splacení úvěru od společnosti Raiffeisenbank a.s. z vlastních prostředků a svým novým úvěrem. V čl. VII dohody strany konstatují, že převodem spoluvlastnického podílu žalobce k nemovitostem na N.J. a předčasným splacením úvěru, na základě kterého bude bankou vydáno potvrzení o zániku pohledávky a potvrzení o zániku zástavního práva, budou vypořádána veškerá jejich vzájemná práva a povinnosti z titulu zrušení podílového spoluvlastnictví k nemovitostem a smluvní strany si nebudou činit vůči sobě žádné další nároky.

Z uvedené dohody vyplývá, že žalobce pozbyl jak spoluvlastnický podíl k bytu, tak svůj podíl na dluhu, který byl s bytem spojen. Nešlo však o případ, kdy by se žalobce obojího zbavoval, o případ, kdy by žalobce N.J. svůj podíl na nemovitostech daroval. Šlo o vypořádání spoluvlastnického podílu k nemovitostem a hypotéce tak, že vše nabyla N.J. Žalobce nenabyl ničeho. Nelze učinit závěr o tom, že žalobce v důsledku vypořádání byl zbaven povinnosti k úhradě dluhu, který na nemovitosti vázl a že za něho je či byl povinen uhradit jeho podíl na dluhu druhý spoluvlastník. Předmětný dluh je neoddělitelně spojen s tím, že oba spoluvlastníci bytu měli společný dluh a spoluvlastnické vztahy vypořádali tak, jak je ze smlouvy zřejmé. To znamená, že N.J. neuhradila dluh za žalobce, ale dluh hradila za svou osobu z titulu vypořádání spoluvlastnických vztahů, kdy získala vše. Obtížně si lze představit takové vypořádání, kdy by jeden ze spoluvlastníků získal nemovitost, aniž by se zavázal k úhradě části dluhu na nemovitosti váznoucího, resp. situaci, kdy by žalobce neměl spoluvlastnický podíl k bytu, ale dále by měl povinnost dluhu, pak by zcela evidentně hradil dluh za toho, kdo se stal výlučným vlastníkem nemovitosti.

Lze shrnout, že dle názoru soudu žalobce nenabyl „jiný majetkový prospěch“, neboť v důsledku dohody o vypořádání podílového spoluvlastnictví k nemovitostem nemá povinnost hradit dluh proto, že se „zbavil“ svého spoluvlastnického podílu k nemovitostem, na nichž dluh vázne. V důsledku uzavřené dohody nebyl povinen dluh hradit. Proto nelze učinit závěr o tom, že za něho hradí dluh někdo jiný, aniž by k tomu měl nějaký důvod. N.J. hradí, resp. hradila svůj vlastní dluh.

Jestliže tedy citovanou dohodou její účastníci projevili vůli, že tímto jsou vypořádána veškerá jejich vzájemná práva a povinnosti z titulu zrušení podílového spoluvlastnictví, pak je třeba doslovně tuto jejich vůli respektovat a ze smluvního ujednání nelze dovozovat, že N.J. mohla po žalobci žádat plnění, které za něj uhradila, k čemu by jinak byl žalobce povinen sám. Prohlášením účastníků smlouvy, že jejich veškerá vzájemná práva a povinnosti jsou vypořádána, znamená, že N.J. nemá právo po žalobci žádat plnění dluhu a žalobce nemá povinnost splnění dluh N.J. uhradit.

Argumentace žalovaného ustanovením § 511 obč.zák. je nepřipadná. Uvedené ustanovení upravuje vztahy mezi společnými dlužníky. Stanoví určitá pravidla pro případ, že není dohodnuto spoluvlastníky jinak. Jak vyplývá ze shora uvedeného, v dané věci se spoludlužníci na způsobu úhrady dohodli. Zánikem společného dluhu pak nepřichází v úvahu ani aplikace § 511 odst. 3 obč.zák.

Soud podle ustanovení § 78 odst. 1 a odst. 4 s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V novém řízení se žalovaný bude znovu zabývat námitkami žalobce při respektování právního názoru soudu.

O nákladech řízení soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Ve věci úspěšnému žalobci náleží právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Žalobce byl podle ustanovení § 35 odst. 2 s.ř.s. zastoupen daňovým poradcem, vykonávajícím specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů, týká-li se návrh oboru činnosti v nich uvedených. Za zastupování náleží odměna; pro určení její výše, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, se užije obdobně zvláštní právní předpis, jímž jsou stanoveny odměny a náhrady advokátům za poskytování právních služeb.

Náklady na zastoupení tvoří tři úkony právní služby (převzetí zastoupení, podání žaloby, účast na jednání – § 11 odst. 1 písm. a, d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif) po 3.100,-Kč dle ustanovení § 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 3 x 300,-Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Náklady na zastoupení činí 10.200,-Kč a 21% DPH – 2.142,-Kč (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Další náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,-Kč. Celková výše náhrady nákladů řízení tak činí částku 15.342,-Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. května 2016

JUDr. Hana Veberová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Kotlanová